

САРАДЊА ГРУПЕ ЗА АСТРОФИЗИЧКУ СПЕКТРОСКОПИЈУ СА ЕНГЛЕСКОМ

МИЛАН С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија
E-mail: mdimitrijevicc@aob.rs

Резиме: Представљен је историјат сарадње Милана С. Димитријевића и његових сарадника, пре свега Анатолија А. Михајлова, Петра Грујића и Владимира Кршљанина са Џилијен Пича из Универзитета колеџа у Лондону и Алексеја Јермолајева са Универзитета у Дарему у Енглеској.

Кључне речи: Сарадња са Уједињеним краљевством, Астрономија у Србији, Астрономска опсерваторија у Београду, Историја астрономије, Атомски сударни процеси, Облици спектралних линија

Мој први сусрет са Џилијен Пич био је 1973. године у Београду на Међународној конференцији о физици електронских и атомских судара (ICREAS). Касније, 1976, Џилијен и ја смо присуствовали једном скупу на Империјал колеџу у Лондону (ICL¹). Добро сам упознао њене научне радове и желео да са њом успоставим ближу научну сарадњу. Од значаја је било и што је мој ментор, Петар Грујић, докторску тезу урадио и одбранио код Мајкла Ситона, који је, на Универзиту колеџу имао канцеларију до Џилијен Пич, па су се одлично познавали. Са њом сам се сретао на међународним конференцијама и на једној од њих, у насељу Осуа² у Француској, посебно смо разговарали о могућностима сарадње преко Британског савета у Београду.

Крајем августа 1986, у Шибенику је одржан XIII симпозијум о физици јонизованих гасова, на коме је Џилијен Пич била наш гост и имала два предавања по позиву. Ту смо договорили основе будуће сарадње на проблематици облика спектралних линија.

¹ III International Conference on Spectral Line Shapes, London, 1976

² VII International Conference on Spectral Line Shapes, Aussois, 11-15 June, 1984.

Ова конференција је била значајна и зато што сам на њој упознао Алексеја Јермолајева, познаника из Лењинграда мога пријатеља и сарадника Анатолија Анатолијевича Михајлова - Тоље, који је напустио СССР и радио као професор на Универзитету у Дарему (Durham). У Шибенику смо се Алексеј, Тоља и ја дружили и између осталог разговарали о могућим правцима будуће сарадње.

На основу договора са Џилијен Пич, затражио сам и добио од Британског савета (British Council) у Београду стипендију за боравак у Енглеској, где сам био од 22. марта до 12. априла 1987.

Прву недељу сам провео на Универзитету у Дарему, као гост Алексеја Јермолајева, који ми је ставио на располагање једну собу у својој пространој кући. Са њим сам радио на дефинисању и започињању заједничке сарадње. Ту смо написали прву верзију пројекта, који ћемо предложити Британском савету, о заједничком раду на проблемима Физике неидеалне плазме са посебним нагласком на густе неидеалне плазме и Штарково ширење спектралних линија високотемпературне плазме. Договорено је да са српске стране главни истраживач буде Анатолиј Михајлов и да се сарадња одвија преко Института за физику, где сам у то време био запослен допунски, до трећине радног времена.

Од 31. марта до 12. априла боравио сам код Џилијен Пич, на Катедри за физику и астрономију Универзити колеџа у Лондону. У току боравка смо написали предлог пројекта о заједничким истраживањима сарадника Универзити колеџа у Лондону, и Института за физику и Астрономске опсерваторије у Београду на Теорији атомских судара са главним темама: а) Класична теорија атом-диатомских судара и б) Ширење спектралних линија притиском. На пројекту, био је укључен и мој ментор, Петар Грујић. У току овог боравка, започели смо и заједничка истраживања на поменутиим темама.

Британски савет је прихватио предлог пројекта са Џилијен Пич и он је добио ознаку ALIS LINK 198.

Исте године, од 23. до 29. септембра, Џилијен Пич је била гост Астрономске опсерваторије, а ја сам, са стипендијом Британског савета, био од 4. до 24. априла у Лондону. Стипендију за тронедељни боравак у Лондону добио сам и 1989. године и код Џилијен сам боравио крајем априла и у мају. Посетио сам је и у јануару те године, када сам са Тољом, који је путовао код Алексеја у Дарем, туристички обишао Довер, Бат, Бристол, Солзбери, Амерзбери, Олд Сарум и прадревни Стонхенџ. У 1989. години договорили смо и посету Владимира Кршљанина, коме сам био ментор. Он је добио средства за боравак од три месеца од Републичке заједнице за науку, почев од 20. јула. Година 1990. је била последња када је трајао наш пројекат. У Лондону сам преко Британског савета боравио од 22. априла до 5. маја.

Тада је настао прекид због политичких прилика и санкција. Британски савет је променио своју намену и више није било могуће добити његову подршку. Када су санкције делимично укинуте, 1995. Године, Џилијен Пич је дошла у Србију на мој позив, да би учествовала на Првој југословенској конференцији о облицима спектралних линија у Криваји.

У новије време, заједно смо били копредседници радне групе Комисије 14 Међународне астрономске Уније (МАУ), и заједно смо написали трогодишње извештаје за 2009, 2012. и 2015.³

Наставили смо да се дружимо и Џилијен је више пута учествовала на различитим конференцијама које смо организовали а ја сам је посетио на Универзити колеџу у Лондону 2000, 2001, 2003, два пута 2005, 2009, 2011, и два пута 2018.

Следећа прилика за сарадњу са Енглеском указала се када је Дарко Јевремовић из наше групе отишао на неколико година на Опсерваторију у Армау (Armagh) у Северној Ирској, где је био на постдоку. На овој опсерваторији боравио сам у четири наврата, 2000, 2001, 2003. и 2005. године, а сваки пут сам успут у Лондону био и код Џилијен Пич.

Резултат ове сарадње су заједнички радови који су дати у библиографији у прилогу и једно пријатељство које је донело пуно лепих заједничких тренутака. Нажалост, Алексеј Јермолајев, Анатолиј А. Михајлов и Петар Грујић су у међувремену преминули али се наши контакти са Џилијен Пич настављају и даље.

БИБЛИОГРАФИЈА ЗАЈЕДНИЧКИХ РАДОВА

НАУЧНИ РАДОВИ У МЕЂУНАРОДНИМ ЧАСОПИСИМА

1. M. S. Dimitrijević, P. Grujić, G. Peach, N. Simonović: SMALL-ENERGY THREE-BODY SYSTEMS: IV. CLASSICAL TRAJECTORY CALCULATIONS FOR THE NEAR-THRESHOLD BEHAVIOUR OF COLLISION - INDUCED DISSOCIATION, *J. Phys. B* **23**, (1990), 1641-1653.
2. M. S. Dimitrijević, G. Peach: REGULARITIES AND SIMILARITIES ON THE WIDTHS OF SPECTRAL LINES PERTURBED BY NEUTRAL ATOMS, *Astron. Astrophys.* **236**, (1990), 261-267.
3. A. A. Mihajlov, A. M. Ermolaev, M. S. Dimitrijević: CONTINUOUS EMISSION FROM A LOW-TEMPERATURE HELIUM PLASMA DUE TO RADIATIVE CHARGE EXCHANGE AND RADIATIVE ION-ATOM RECOMBINATION, *J. Quant. Spectrosc. Radiat. Transfer* **50**, (1993), 227-232.

³ G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. C. Stancil: 2009, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, ed. K. A. van der Hucht, *Transactions IAU* **27A**, Reports on Astronomy 2006-2009, 385-399.

G. Peach, M. S. Dimitrijević: 2012, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2009-2012, ed. Ian Corbett, *Transactions IAU* **28A**, Reports on Astronomy 2009-2012, 371-384.

G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. S. Barklem: 2016, DIVISION B, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2012-2015, ed. Thierry Montmerle, *Transactions IAU* **29A**, Proc. XXIXA, IAU General Assembly, August 2015, 120-136.

- 4.A. M. Ermolaev, A. A. Mihajlov, Lj. M. Ignjatović, M. S. Dimitrijević: CONTINUOUS EMISSION DUE TO RADIATIVE ION-ATOM ASSOCIATION AND CHARGE EXCHANGE IN WEAKLY IONIZED PLASMAS OF H, He, Li and Na, *J. Phys. D: Appl. Phys.* **28**, (1995), 1047-1057.

НАУЧНИ РАДОВИ ШТАМПАНИ У КЊИГАМА МЕЂУНАРОДНИХ ИЗДАВАЧА

1. M. S. Dimitrijević and G.Peach: AN EXAMINATION OF REGULARITIES IN NEUTRAL ATOM BROADENING, *American Institute of Physics Conference Proceedings* **216** (Spectral Line Shapes **6**), (1990), 170-171.
- 2.A. A. Mihajlov, M. S. Dimitrijević, A. M. Ermolaev: RADIATION CHARGE EXCHANGE AND RADIATION ION-ATOM RECOMBINATION AS A SOURCE OF CONTINUAL E-M RADIATION FROM ASTROPHYSICAL PLASMA, in *Planetary Nebulae*, eds. R. Weinberger, A. Acker, Kluwer Acad. Publ., Dordrecht, Boston, London (1993), 189.
3. G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. C. Stancil: 2009, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, ed. K. A. van der Hucht, *Transactions IAU* **27A**, *Reports on Astronomy 2006-2009*, 385-399.
4. G. Peach, M. S. Dimitrijević: 2012, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2009-2012, ed. Ian Corbett, *Transactions IAU* **28A**, *Reports on Astronomy 2009-2012*, 371-384.
5. G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. S. Barklem: 2016, DIVISION B, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2012-2015, ed. Thierry Montmerle, *Transactions IAU* **29A**, *Proc. XXIXA, IAU General Assembly, August 2015*, 120-136.

НАУЧНИ РАДОВИ У ЗБОРНИЦИМА МЕЂУНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА ШТАМПАНИ У ЦЕЛИНИ

1. M. S. Dimitrijević, G. Peach: REGULARITIES IN LINE WIDTHS DUE TO NEUTRAL NONRESONANT COLLISIONS, in *Radiative excitation and ionization processes*, Institute of Physics of the University, Zagreb (1987), 19-21.
2. M. S. Dimitrijević, G. Peach: LINE WIDTH REGULARITIES AND SYSTEMATIC TRENDS DUE TO COLLISIONS WITH NEUTRAL PERTURBERS, *IX Int. Conf.Spectr.Line Shapes, Torun (1988)*, D9. (1-3).

3. M. S. Dimitrijević, G. Peach: LINE WIDTHS DUE TO NEUTRAL NON-RESONANT COLLISIONS WITHIN A HOMOLOGUE SEQUENCE: AN INVESTIGATIONS OF THE VAN DER WAALS FORMULA, XIV Symp. Phys. Ioniz. Gases, Sarajevo (1988), 321-324.
4. M. S. Dimitrijević, G. Peach: AN EXAMINATION OF REGULARITIES IN NEUTRAL ATOM BROADENING, 10th Int. Conf. Spectral Line Shapes, Austin (1990), 57-58.
5. M. S. Dimitrijević and G. Peach: THE SEARCH FOR A SIMPLE FORMULA FOR NEUTRAL ATOM BROADENING, I DIAM, (Dynamique des Ions, Atomes et Molécules), Bourges (1991), 85, (1-2).

ПРИЛОЗИ У ЗБОРНИЦИМА МЕЂУНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА ШТАМПАНИ У ИЗВОДУ

1. M. S. Dimitrijević, P. Grujić, G. Peach. N. Simonović: NEAR-THRESHOLD CID PROCESSES: NUMERICAL STUDIES, I CDAMP, Brioni (1988), 48.
2. A. A. Mihajlov, M. S. Dimitrijević, A. M. Ermolaev: RADIATIVE ION-ATOM PROCESSES AS A SOURCE OF CONTINUAL EM-RADIATION FROM LOW TEMPERATURE HELIUM PLASMA, XVIII Int. Conf. Phys. Electronic and Atomic Collisions, Arhus (1993), 826.
3. A. A. Mihajlov, M. S. Dimitrijević, A. M. Ermolaev: RADIATIVE ION-ATOM COLLISIONS AS A SOURCE OF CONTINUAL EM-RADIATION FROM LOW TEMPERATURE HELIUM PLASMA, IX Gen. Conf. European Phys. Soc., Trends in Physics, Firenze (1993), 152.
4. A. A. Mihajlov, A. M. Ermolaev, M. S. Dimitrijević: RADIATIVE SYMMETRICAL ION-ATOM COLLISIONS AS AN ADDITIONAL SOURCE OF CONTINUOUS RADIATION FROM WEAKLY-IONIZED PLASMA, 5th EPS Conf. on Atomic and Molecular Physics, Edinburg, EPS Conf. Abstracts **19A**, Part II (1995), 793.

НАУЧНИ РАДОВИ У ЗБОРНИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ КОНФЕ- РЕНЦИЈА ШТАМПАНИ У ИЗВОДУ

1. M. S. Dimitrijević, G. Peach: AN INVESTIGATION OF VAN DER WAALS FORMULA WITHIN A HOMOLOGOUS SEQUENCE, IX Nat. Conf. Yug. Astr., Sarajevo (1988), 7.

**МИЛАН С. ДИМИТРИЈЕВИЋ, ПРОСЛАВА 70. РОЂЕНДАНА,
24. АВГУСТА 2017.**

ЦИЛИЈЕН ПИЧ

Прва особа из Србије коју сам икад срела био је Петар Грујић, који је провео две године у истраживачкој групи професора М. Ј. Ситона на Универзитетском колеџу у Лондону (UCL). После тога, Петар се вратио у Београд и постао Миланов ментор за постдипломски рад. Верујем да сам први пут лично упознала Милана, када је у Београду 1973. одржана Међународна конференција о физици електронских и атомских судара (ICPEAS), са Миланом Курепом као председником Организационог одбора. Касније, 1976, Милан и ја смо присуствовали једном скупу на Империјал Колеџу у Лондону (ICL⁴) и боље сам упознала његов истраживачки рад. Милан је објавио многе радове који садрже вредне атомске податке о ширењу спектралних линија, потребне за анализу астрономских спектра. Сећам се кад ми је Милан једном поменуо потребу за подацима за неке одређене атомске линије, на питање да ли је то важно за астрофизику? Милан је рекао: "Све је од интереса за астрофизику!" Мислим да је то управо његов став према раду током многих година.

Године 1990, били смо сарадници на два рада; на Ван дер Валсовом ширењу⁵ и један на прорачунима класичних путања⁶. У новије време, Милан ми се придружио на припреми трогодишњих извештаја Међународној астрономској Уније (МАУ), за Комисију 14, за 2009, 2012. и 2015.⁷ и ја сам веома ценила ову сарадњу.

Када је Милан био министар за Науку, много је путовао по Србији и открио Кривају, као место погодно за научни скуп. Године 1995, била сам на

⁴ III International Conference on Spectral Line Shapes

⁵ M. S. Dimitrijević, G. Peach: REGULARITIES AND SIMILARITIES ON THE WIDTHS OF SPECTRAL LINES PERTURBED BY NEUTRAL ATOMS, *Astron. Astrophys.* **236**, (1990), 261-267.

⁶ M. S. Dimitrijević, P. Grujić, G. Peach, N. Simonović: SMALL-ENERGY THREE-BODY SYSTEMS: IV. CLASSICAL TRAJECTORY CALCULATIONS FOR THE NEAR-THRESHOLD BEHAVIOUR OF COLLISION - INDUCED DISSOCIATION, *J. Phys. B* **23**, (1990), 1641-1653.

⁷ G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. C. Stancil: 2009, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, ed. K. A. van der Hucht, *Transactions IAU* **27A**, Reports on Astronomy 2006-2009, 385-399.

G. Peach, M. S. Dimitrijević: 2012, DIVISION XII, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2009-2012, ed. Ian Corbett, *Transactions IAU* **28A**, Reports on Astronomy 2009-2012, 371-384.

G. Peach, M. S. Dimitrijević, P. S. Barklem: 2016, DIVISION B, COMMISSION 14, WORKING GROUP COLLISION PROCESSES, TRIENNIAL REPORT 2012-2015, ed. Thierry Montmerle, *Transactions IAU* **29A**, Proc. XXIXA, IAU General Assembly, August 2015, 120-136.

овој конференцији, која је касније постала Српска конференција о облицима спектралних линија у астрофизици (Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics - SCSLSA).

Контакт са Србијом био је веома тежак у периоду 1992-1995, али 1995. санкције су делимично укинуте и поново сам могла директно да летим из Лондона за Београд. Претрпела сам озбиљан културни шок када сам ујутро напустила свој дом у северозападном Лондону, а увече се нашла у ресторани, у Београду, у друштву Милана и двојице професора из Белорусије⁸, уз серенаду виолинисте!

Другом приликом сам пошла у шетњу, обилазак Београда, са Миланом, који има енциклопедијско знање српске историје, када сам на зиду,⁹ на Калемегдану, видела 'ИРА' великим белим словима. Питала сам да ли то значи оно што сам помислила (Ирска републиканска армија) и очигледно, то је било то.

Милан је сјајан путник. Више пута ме је посетио на UCL-у тих година и увек користио предност оваквих научних посета, да истражи познате музеје које Лондон може да понуди. Надам се да ћу га у блиској будућности поново дочекати у Лондону.

MILAN S. DIMITRIJEVIC, 70TH BIRTHDAY CELEBRATIONS, 24TH AUGUST 2017

GILLIAN PEACH

The first person from Serbia I ever met was Petar Grujic who spent two years in the research group of Professor M.J. Seaton at University College London (UCL). Subsequently, Petar returned to Belgrade and became Milan's supervisor for his postgraduate work. I believe that the first time I got to know Milan personally was when the International Conference on the Physics of Electronic and Atomic Collisions (ICPEAC) was held in Belgrade in 1973 with Milan Kurepa as the Chairman of the Organising Committee. Later in 1976 both Milan and I attended a meeting at Imperial College London (ICL) and I became more aware of his research work. Milan has published many papers containing valuable atomic data on spectral line broadening for the analysis of astronomical spectra. I remember once when Milan mentioned to me the need for data for some particular atomic lines, I queried whether it was important for astrophysics? Milan said 'Everything is of interest for astrophysics!' I think this neatly encapsulates his attitude to his work over many years.

In 1990 we were collaborators on two papers; one on van der Waals broadening and one on classical trajectory calculations. In more recent times Milan joined me on the preparation of the International Astronomical Union (IAU)

⁸ Леонид Јаковљевич Мињко и Александр Павлович Војтович

⁹ На "Победнику".

triennial reports for Commission 14 for the years 2009, 2012 and 2015 and I greatly valued this collaboration.

When Milan was Minister of Science he travelled widely around Serbia and he discovered Krivaja which he thought could be a good location for a scientific meeting. In 1995 I was at this meeting, which subsequently became the Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics (SCSLSA).

Contact with Serbia was very difficult during the period 1992-1995, but in 1995 sanctions were partially lifted and I was again able to fly directly from London to Belgrade. I found myself suffering from severe culture shock as having left home in North-West London in the morning, in the evening found myself in a restaurant in Belgrade in the company of Milan and two Professors from Belarus being serenaded by a violinist! On another occasion I was taken on a walking tour of Belgrade by Milan, who has an encyclopaedic knowledge of Serbian history, when I saw 'IRA' in big white letters on the wall of Kalemegdan. I asked if this meant what I thought it meant (Irish Republican Army) and apparently it did.

Milan is a great traveller. He has visited me at UCL several times over the years and he always takes full advantage of these scientific visits to also explore the various well-known Museums that London has to offer. I very much hope to be able to welcome him to London again in the near future.

Лево: М. С. Димитријевић и Алексеј Јермолајев у Дарему, априла 1987.
Десно: М. С. Димитријевић у Лондону, априла 1988.

Алексеј Јермолајев и М. С. Димитријевић у Дарему, априла 1987.

Џилијен Пич и М. С. Димитријевић у дворишту University колеџа у Лондону, априла 1987.

Љиљана и Владимир Димитријевић са Алексејем Јермолајевић, у Београду у стану породице Димитријевић, 1987. године.

М. С. Димитријевић, Алексеј Јермолаев, Милан Јеличић и Анатолиј А. Михајлов на кули Народне опсерваторије, фебруара 1988.

М. С. Димитријевић 17. јануара 1989. у Стонхенцу.

Дарко Јевремовић, Сандра Цеферс и М. С. Димитријевић у најстаријој дестилерији вискија у Северној Ирској, Old Bushmills, августа 2000.

М. С. Димитријевић, Дејвид Ашер и Дарко Јевремовић, фебруара 2003, испред телескопа од 1.83 м, који је у своме замку у граду Бир у Ирској саградио 1840. Виљем Парсонс лорд Рос.

М. С. Димитријевић и Дејвид Ашер, на острву Инишмор, једном од Аранских острва у Ирској, августа 2005. Снимила Мируна Попеску.

М. С. Димитријевић и Дејвид Ашер, испред неолитске тврђаве Дун Енгус на острву Инишмор, августа 2005. Снимила Мируна Попеску.

М. С. Димитријевић и Дејвид Ашер, испред улаза у неолитску тврђаву Дун Енгус на острву Инишмор, августа 2005. Снимила Мируна Попеску.

М. С. Димитријевић у неолитској тврђави Дун Енгус на острву Инишмор, једном од Аранских острва у Ирској, августа 2005. Снимила Мируна Попеску.

М. С. Димитријевић и Мируна Попеску, у неолитској тврђави Дун Енгус на острву Инишмор, једном од Аранских острва у Ирској, августа 2005.
Снимио Дејвид Ашер.

М. С. Димитријевић и Џилијан Пич септембра 2005 у Платамону у Грчкој.

Анђелка Ковачевић и М. С. Димитријевић, априла 2009, на EWASS конференцији у Хатфилду.

М. С. Димитријевић, априла 2009, на EWASS конференцији у Хатфилду.
Конференцијска вечера у Хатфилд хаус.

Џилијан Пич и М. С. Димитријевић у Виминацијуму - излет на конференцији X SCSLSA, јуна 2015.

Никола Коњевић, М. С. Димитријевић и Џилијан Пич на конференцијској вечери XI SCSLSA, 24. августа 2017. у Шапцу.

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

ПРИЛОЗИ

ИЗВЕШТАЈИ

НАУЧНОМ ВЕЋУ АСТРОНОМСКЕ ОПСЕРВАТОРИЈЕ И РАДНИЧКОМ САВЕТУ

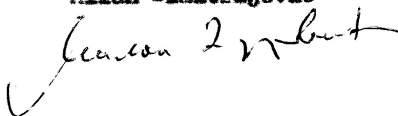
28.11.1987

51

Postoji mogućnost da preko Britanskog saveta dobijem dve do tri nedelje radi odlaska na University College u Londonu i započinjanja saradnje sa Prof. G. Peach. Rezultat ovog puta bio bi predlog projekta o trogodišnjoj saradnji između University College sa jedne strane i Instituta za fiziku i Astronomske opservatorije sa druge strane, koji bi bio podnesen Britanskom savetu. Institut za fiziku je spreman, da ukoliko dobijem stipendiju od Britanskog saveta, plati za mene kariku voznu kartu na relaciji Beograd, Pariz, Brisel, London, Darem i nazad. U Parizu bi ostao nedelju dana o svome trošku da bih završio dva članka sa kolegama sa Opservatorije u Londonu. U Briselu bih morao da ostanem jedan dan da bih obavio posao za Institut za fiziku. (Razgovor sa Prof. Roašenom na Université Libre i pšeu manje programe za elastično rasejanje na zadatom potencijalu i dobij nje na licu mesta uputstava za njegovo korišćenje). U Londonu bih re sa G. Peach na istraživanju regularnosti kod spektralnih linija proši renih nerezonantnih sudarima sa neutralnim atomima a takodje bih rad i na nacrtu projekta o saradnji sa Institutom za fiziku i Opservator jom. U Daremu bi posetio Prof. Brinsdona i Dr A. Jermolajeva i razgov o sa njima u vezi sa saradnjom sa Institutom za fiziku na problemima guste plazme. U zavisnosti od sredstava koje budem dobio od Britansk saveta, za realizaciju predloženog programa bilo bi mi potrebno 4 do 5 nedelja.

Molim Naučno veće da razmotri naučnu opravdanost ovog puta i saradnje sa Engleskom. Od Astronomske opservatorije ne tražim nikakva sredstva za ovaj put nego da to bude službeni put i da se akcije u ovom pravcu odobre od organa Opservatorije.

Milan Dimitrijević

IZVEŠTAJ O STUDIJAMA IZ OBLASTI FIZIKE I ASTRONOMIJE

Od 16 marta do 20 aprila 1987 godine boravio sam na službenom putu.

Prvo sam posetio Université Libre u Briselu gde sam posetio profesora Žonšena i na potrebu Instituta za fiziku uzeo od njega kompjuterski program za izračunavanje preseka za elastično rasejanje na proizvoljno zadanoj potencijalu. Sa njim i sa Dr Potvligom, diskutovao sam o upotrebi programa i pobio odgovarajuću literaturu i uputstva.

Zatim sam proveo jednu nedelju u Parizu gde sam bio na Pariskoj opservatoriji i na Univerzitetu P. i M. Kiri. U toku ove posete izvršili smo konačnu redakciju i poslali na konferenciju VII EPS-Trends in Physics, abstrakte:

1. M.S.Dimitrijević, S.Sahal-Brechet
ON THE STARK BROADENING OF C IV LINES
2. M.S.Dimitrijević, N.Feautrier, S.S.Brechet
O I LINES FORMATION IN STELLAR ENVIRONMENTS

Na Univerzitetu P. i M. Kiri, diskutovao sam sa Prof. M.Skowronekom i Dr I.Vitelom o zajedničkom radu:

Y.Vitel, M.Skowronek, M.S.Dimitrijević, M.M.Popović
STARK BROADENING ATOMIC HOMOGENEOUS ENVIRONMENTS OF NOBLE GASES
koji je u pripremi.

Zatim sam nedelju dana proveo na Katedri za fiziku Univerziteta u Daremu, radeći sa Dr A.M.Jermolajevim. Napravili smo projekat plana o zajedničkoj saradnji između Univerziteta u Daremu i Instituta za fiziku u Beogradu, na problemima fizike neidealne plazme, sa temama (a) Gusta neidealna plazma i (b) Starkovo širenje linija visokotemperaturne plazme. Takodje smo prediskutovali sve detalje saradnje i počeli zajednička istraživanja.

Između 31 marta i 12 aprila, bio sam na katedri za fiziku i astronomiju na University College u Londonu. Zajednički smo radeći sa Dr G.Peach, napravili projekat o zajedničkoj saradnji između Katedre za fiziku i astronomiju na University College u Londonu, Instituta za teorijsku fiziku Instituta za fiziku, i astronomske opservatorije u Beogradu. Oblast saradnje je Teorije atomskih sudara sa temama (a) klasična teorija atom-diatomskih sudara i (b) širenje spektralnih linija pritiskom. Takodje smo započeli zajednička istraživanja na izučavanju regularnosti i sistematskih trendova parametara širenja spektralnih linija.

od 13 do 18 aprila boravio sam na Pariskoj opservatoriji, radeći sa Dr M.C.Artru i Dr S.Sahal-Brechet i Dr N.Feautrier. U toku mog boravka završili smo i predali u Astronomy and Astrophysics još ranije započeti rad.

САРАДЊА ГРУПЕ ЗА АСТРОФИЗИЧКУ СПЕКТРОСКОПИЈУ СА ЕНГЛЕСКОМ

АСТИРОФИЗИЧКА ГРУПА ЗА СПЕКТРОСКОПИЈУ
ИНСТИТУТ ЗА ФИЗИКУ И АСТРОНОМИЈУ

15.01.1988 год.
БЕОГРАД - Војводе 7

IZVEŠTAJ O SARADNJI SA ENGLESKOM (1986-1987)

U 1986. godini, Dr Gillian Peach, Profesor na Katedri za fiziku i astronomiju University College-a u Londonu ogržala je dva pozvana predavanja na Konferenciji o fizici jonizovanih gasova u Pibeniku. Na ovoj konferenciji, Dr Gillian Peach bila je naš gost i tom prilikom su dogovorene osnovne smernice buduće saradnje.

Na osnovu razgovora sa njom M.Dimitrijević je tražio stipendiju od British Councila u Beogradu. Pošto je dobio stipendiju, otišao je u Englesku gde je boravio od 22 marta do 12 aprila 1987. godine. Pri tome, jednu nedelju je proveo na Univerzitetu u Daremu (Durham), gde je radio sa Dr A.M.Ermolaevim na definisanju i započinjanju zajedničke saradnje. Mi smo izdiskutovali i napisali preliminarnu verziku projekta zajedničkog teorijskog rada na problemima Fizike neidealne plazme sa posebnim naglaskom na a) Guste neidealne plazme i b) Štarkovo širenje spektralnih linija visokotemperaturne plazme. Glavni istraživač sa Jugoslovenske strane je A.Mihajlov, a saradnja će se odvijati između Instituta za fiziku u Beogradu i Univerziteta u Daremu.

Ostale dve nedelje boravka, M.Dimitrijević je proveo na Katedri za fiziku i astronomiju University College-a u Londonu, kod Dr Gillian Peach. Mi smo sačinili predlog projekta zajedničkih istraživanja saradnika University College-a, Instituta za teorijsku fiziku Instituta za fiziku u Beogradu i Astronomske opservatorije u Beogradu. Oblast saradnje je Teorija atomskih sudara, a glavne teme su: a) Klasična teorija atom-diatomskih sudara, i b) Širenje spektralnih linija pritiskom. Osim toga, u toku moga boravka započeli smo i zajednička istraživanja na ovim temama.

British Council je prihvatio naš predlog projekta (sa Dr Gillian Peach) i označio ga kao ALIS LINK NO.198. (Kopija dopisa British Council-a nalazi se u prilogu).

Od 23 do 29 novembra 1987. godine na Astronomskoj opservatoriji u Beogradu boravila je Dr Gillian Peach u okviru naše zajedničke saradnje. Iz dosadašnjeg rada do sada je proizašlo zajedničko saopštenje na II Sovjetsko-Jugoslovenskom seminaru

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
ИНСТИТУТ ЗА АСТРОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА
СА П. О.

Бр. 300

ОДЛУЖБЕНИ ПУТУ М. Dimitrijevića У ЕНГЛЕСКУ И ФРАНКУСКУ
1980. ГОД.
БЕОГРАД - Вољина 7

Od 22 marta do 28 aprila nalezio sam se na službenom putu u toku koga sam posetio Parisku opservetoriju i University College u Londonu, gde sam boravio tri nedelje sa stipendijom Britenskog saveta.

U Medonu, gde sam boravio od 24 marta do 1 aprila i od 25 do 26 aprila, nastavio sam zajednički rad sa Dr Sylvie Sahel Brechot na istraživanju Starkovog širenja spektralnih linije višestruko neelektrisenih jona. Pripremili smo rad za Medjunerodnu konferenciju o oblicima spektralnih linija:

M. S. Dimitrijević, S. Sahel-Brechot

ON THE STARK BROADENING OF SiIV LINES: REGULARITIES
WITHIN SPECTRAL SERIES

Osim toga obavio sam neophodne konsultacije i diskusije sa Dr Y. Vitelom i Dr M. Skowronekom na Univerzitetu Pjer i Marije Kiri (Laboratorija za gustu plazmu) u vezi zajedničkog rada na istraživanju Starkovog širenja spektralnih linija u homolognog niza plemenitih gasova, u gustoj plazmi.

Napominjem da sam borevek u Parizu ~~kao~~ finansirao iz ličnih sredstava.

Od 4 do 24 aprila bio sam na University College u Londonu, gde sam, zajedno sa Dr Gillian Peach, radio na realizaciji zajedničkog projekta "Teorija atomskih sudara". U toku mog borevka radili smo na proučavanju regularnosti i sistematskih trendova spektralnih linija homolognih atoma, proširenih sudarima sa plemenitim gasovima (He, Ne, Ar, Kr, Xe). Rezultati zajedničkog rada biće izloženi na medjunerodnoj konferenciji o oblicima spektralnih linija u Torunju a odgovarajući članak će izaći u Zborniku redova sa konferencije:

- 2 -

M.S.Dimitrijević, G.Peach

LINE WIDTH ANOMALITIES AND SYSTEMATIC TRENDS DUE TO
COLLISIONS WITH NEUTRAL PERTURBERS

Prođiskutováali smo i šta ćemo uraditi do našeg sledećeg susreta
na konferenciji u Torunju u Poljskoj i do boravka Dr G. Peach u
Jugoslaviji u septembru.

U Beogradu, 9. maja 1988.

Milan S. Dimitrijević

IZVEŠTAJ O SLUŽBENOM PUTU U ENGLLESKU

23.5.1989

U Periodu od 25.04 do 22.05.1989. nalazio sam se ²⁸⁹ma službenom putu čiji je osnovni cilj bio studijski boravak na University College u Londonu i zajednički rad sa Dr Gillian Peach na projektu "Teorija atomskih sudara" (ALIS LINK No 198) na kome preko British Councila saradjuju Astronomska opservatorija (Beograd), Institut za fiziku (Beograd) i University College (London).

U odlasku sam posetio Opservatoriju Arcetri u Firenci, gde sam 27 aprila po pozivu održao predavanje pod naslovom: "Aproksimativni metodi za proračun parametara Štarkovog ~~širenja~~ širenja u astrofizici". U predavanju sam upoznao slušaoca sa svojim radom na ovom području i sa rezultatima ostalih jugoslovenskih naučnika a zatim sam dao kratak pregled ~~rezultata~~ naučne aktivnosti Astronomske opservatorije u Beogradu. Osim toga razgovarao sam sa Dr Egidio Landi degll Innocentiem o problemima od zajedničkog interesa u vezi sa proučavanjem solarne i stelarne plazme, kaob i o mogućnostima za neposredniju saradnju naših ustanova u oblasti spektroskopskih istraživanja astrofizičke plazme i izučavanja polarizacije zračenja kod toplih zvezda.

Na University College-u u Londonu radio sam sa Dr Gillian Peach na finalizaciji dva zajednička ~~radova~~ naučna rada i to: ~~to~~

1) M.S.Dimitrijević, G.Peach

REGULARITIES AND SIMILARITIES IN LINEWIDTHS DUE TO NEUTRAL ATOM COLLISIONS

koji će biti poslat u Astronomi and Astrophysics, i

2) M.S.Dimitrijević, P.Grujić, G.Peach, N.Simonović

SMALL-ENERGY THREE-BODY SYSTEM IV: CID NEAR-THRESHOLD BEHAVIOUR - NUMERICAL STUDIES

koji će biti poslat u Journal of Physics B.

U prvom radu proučavane su regularnosti i sličnosti kod parametara širenja spektralnih linija proširenih udarima sa atomima, da bi se ustanovilo da li su ove regularnosti izražene u takvom stepenu, da se njihovo poznavanje može upotrebiti za interpolaciju novih po-

dataka i kritičnu procenu eksperimentalnih rezultata. Na osnovu razmatranja atomskih struktura emitera i perturbera, zaključili smo i pokazali na primerima da sličnosti u okviru datog spektra postoje među širinama linija u okviru istog multipleta, supermulti-pleta i skupa prelaza sa istim glavnim kvantnim brojem i kvantnim brojem ugaonog momenta optičkog elektrona. Zatim smo razmatrali na eksperimentalnim primerima regularno ponašanje parametara širenja li-nija u spektralnoj seriji, kod homolognih emitera i u izoelektron-skom nizu. Takođe smo istraživali i diskutovali regularnosti i sličnosti u zavisnosti od polarizabilnosti perturbujućeg atoma. Analiza je izvršena na osnovu kritički odabranog skupa eksperimental-nih podataka a diskutovani su i izuzeci od očekivanih regularnosti.

U drugome od navedenih radova, numerički smo simulirali sudarnu disocijaciju u blizini praga i to razmatrajući proces $Xe+Xe_2 \rightarrow 3Xe$. Ustanovili smo zakon praga za ovaj proces, odnosno dase odgovarajući presek u blizini praga ponaša kao $E^{1.6}$ (gde je E energija). Takođe smo odredili i diskutovali raspodelu energije, uzajamnih uglova i ugaonih momenata pojedinih čestica u izlaznom kanalu reakcije.

Prve verzije oba članka su napisane i uskoro će biti poslate odgovarajućim časopisima.

U toku boravka u Engleskoj razgovarao sam i sa Dr A. Jermolajevič sa Univerziteta u Daremu o pitanjima vezanim za našu zajedničku saradnju na istraživanjima Štarkovog širenja spektralnih linija u visokotemperaturnoj plazmi.

U povratku, posetio sam Parisku opservatoriju u Međonu, gde sam zajedno sa Dr Sylvie Sahal-Brechot izvršio konačnu redakciju rada

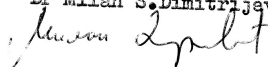
M.S.Dimitrijević, S.Sahal-Brechot

STARK BROADENING OF He I LINES

U ovome radu, koji je rezultat zajedničkih istraživanja u dužem vre-menskom periodu, Izračunali smo u okviru semiklasične teorije Štarkovo širenje 79 multipleta neutralnog helijuma, proizvedeno uticajem sudara sa elektronima, protonima i jonizovanim helijumom. Rad je poslan u Astronomy and Astrophysics Supplement Series.

Beograd 23.05.1989

Dr Milan S. Dimitrijević

IZVEŠTAJ O BORAVU U LONDONU I RADU U ODSSEKU ZA FIZIKU I
ASTRONOMIJU LONDONSKOG JUNAVERZITETA KOLEĐE (Department of
Physics and Astronomy, University College London)

Koristeći stipendiju RZMS za specijalizaciju u trajanju od tri meseca, proveo sam, počev od 20. jula 1989, tri meseca u Londonu, radeći na Odseku za fiziku i astronomiju Juniverziti Koledže sa prof.dr. Džilijen Pič (Gillian Peach) na problemu širenja spektralnih linija natrijuma usled sudara sa stonima vodonika.

Juniverziti Koledž London, osnovan 1826, je najstariji i najveći od koledža koji čine Londonski Univerzitet. Nastavu iz velikog broja naučnih disciplina ovde pohađja oko 7000 studenata, od čega su oko 2000 postdiplomci.

Odsek za fiziku i astronomiju, u čiji sastav ulaze i Opservatorijska Londonskog Univerziteta na Hil Hilu na severu Londona i Mullardova laboratorija za kosmičke nauke (Mullard Space Science Laboratory) kod Dorkinga u Beriju, je jedino mesto za studije astronomije i najneznačajnije za studije astrofizike u Londonu, i u velikoj meri je orijentisan ka ovim disciplinama. rukovodilac Odseka je prof.dr. ser Robert Wilson, koji je istovremeno direktor projekta IUB, u čijem je razvoju Odsek imao ključnog udela. Na Odseku studira oko 300 studenata, od čega oko 70 postdiplomaca (oko polovine ovog broja su studenti astrofizike i astronomije). Odsek je vrlo široko uključen u međunarodne sveniske programe. Istraživački programi pokrivaju veliki broj tema - počev od izučavanja hladnih međuzvezdenih oblaka, pa do zvezde Volfe-Reje i galaksija i kvazara. Naročito je značajan rad na izučavanju stonkih procesa koji utiču na oblike spektralnih linija i veliki projekata za definitivni proračun općiteta u zvezdanoj plazmi. Ovim istraživanjima rukovode prof.dr. Hajkl Niton, prof.dr. Džilijen Pič i drugi iz Grupe za stonsku fiziku. Ova grupa već oko tri godine uspešno sarađuje sa Grupom za astrofiziku Astronomске opservatorije u Beogradu u oblasti sudarnog širenja spektralnih linija. Dugoročni obostrani interes i spremnost na ovakvu sarađnju potvrđeni su i ovom prilikom.

Koj rad na Juniverziti Koledžu bio je u oblasti širenja spektralnih linija usled sudara sa neutralnim perturbacijama, tačnije sa stonima vodonika, koji predstavljaju najvažnije neutralne perturbacije

-2-

u zvezdanim atmosferama. Ovaj rad je obavljen pod rukovodstvom i u saradnji sa prof.dr. Džilijem Pič.

Detaljno istraživanje je vršeno na slučajju spektralnih linija NaI. Natrijum je izabran kao najpogodniji element jer je njegova atomska struktura dobro proučena, a bilo je i moguće ovim istraživanjem obuhvatiti sve najvažnije linije u njegovom spektru, kako teorijski, tako i posmatrane u spektru Sunca (u laboratorijskim uslovima moguće je zasad u atomskom vodoniku posmatrati samo rezonantni dublet NaI). Prvi deo istraživanja - prvo odredjivanje širenja 20 linija NaI sudarima sa stonim vodonikom putem inverzije posmatranih Fraunhoferovih linija, obavljeno je ranije u Beogradu. Drugi deo istraživanja, u Londonu, deo je prve tačne teorijske proračune ove vrste širenja svih značajnih linija u spektru NaI. Sistem Na-H je tretiran kao sistem tri tela Na^+e^-H u okviru kojeg su izračunati model potencijali interakcije zavisi od ugaonog momenta sa veliki broj stanja NaI na bazi od 50 atomskih energetska nivoa. Semiklasičnim metodom u okviru sudarne aproksimacije izračunati su parametri širenja svih relevantnih linija NaI. Proračuni su obavljani na superkompjuteru tipe GRAY X-MP/28 Londonskog Univerziteta. Programi za proračun širenja linije su doneti u Beograd i blenire se njihova aplikacije na nekom od domaćih računara u cilju analize i sistematizacije dosad dobijenih rezultata, kao i za primenu u budućim istraživanjima.

Očekuje se da rezultati ovog istraživanja koji prvi put potpuno pokrivaју spekter jednog elementa, koji je uz to astrofizički značajan, donesu više pouzdanje u tretiranju širenja linija sudarima sa neutralnim perturbirima u astronomskoj spektroskopiji. Oni bi trebalo da predstavljaju i najvažniji deo moje buduće doktorske disertacije, kao i da budu osnova za objavljivanje 2-3 rada u međunarodnim časopisima.

U toku boravka u Londonu ostvario su radni kontakti i sa prof. dr. M. Mittonom sa Univerziteti Kolidža i sa dr. Dž. Mittonom iz Odsaka za astrofiziku Oxfordskog Univerziteta.

Koristim priliku da izrazim svoju veliku zahvalnost Republičkoj zajednici nauke i Astronomskoj opservatoriji koji su omogućili ovaj za mene izuzetno značajan naučni boravak u Londonu.

B. Krišćanin
 mr Vladimir Krišćanin

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
ИНСТИТУТ ЗА АСТРОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА
С. А. П. О.
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 29.04.1990			
Орг. јед.	Број	Прим.	Датумот
07 09	1811	-	-

RADNIČKOM SAVETU I NAUČNOM VEĆU

Molim vas da mi odobrite službeno odsustvo od 11.04 do 28 maja 1990. godine i Predstva za vožnu kartu I reda Beograd-London-Beograd, radi boravka na University College u Londonu i Pariskoj opservatoriji.

Boravak u Londonu kod Dr Gillian Peach organizuje mi Britanski savet preko ALIS LINK projekta br 189, radi nastavka zajedničkog rada na uticaju sudara atoma sa neutralima na Sunčev spektar.

Za Boravak u Parizu konkurisao sam kod RZN i na zadnjem sastanku Odbora za Astro-Geo nauke dobio sam 1 mesec. Ma znam da li ću moći odmah da dobijem sredstva od RZN ali bih deo sredstava za boravak akontirao sam pošto je boravak neophodan u ovom periodu radi pripreme članaka za Konferencije u Upsali i Dubrovniku i završetak zajedničkog rad To odgovara i Opservatoriji jer neće biti blokiranje dinarskih sredstava do podnošenja izveštaja.

Kao prilog podnosim pismo Britanskog saveta, Pismo Pariske opservatorije i potvrdu o ceni vozne karte.

Beograd 29.04.1990.

Milan Dimitrijević

IZVEŠTAJ O SLUŽBENOM PUTU U FRANCUSKU I ENGLJESKU

Бр. 235/1
6.06.1990. год.
БЕОГРАД - Волгина 7

Od 12 aprila do 28 maja 1990. godine nalazio sam se na službenom putu u toku goga sam boravio dve nedelje (14-28 april) na University College u Londonu i mesec dana (28 april-27 maj) na Observatoire de Paris-Meudon u Medonu pored Pariza.

Boravak u Londonu kod Dr Gillian Peach organizovao mi je Bbitanski savet preko ALIS link projekta br. 189, "Teorija atomskih sudara". U toku boravka u Londonu, napisali smo rad za Zbornik Medjunarodne konferencije o oblicima spektralnih linija u Ostinu (Teksas) pod naslovom:

AN EXAMINATION OF REGULARITIES IN NEUTRAL ATOM BROADENING
(M.S.Dimitrijević, G.Peach).

Osim toga zajednički smo pripremili ~~trogodišnji~~ izveštaj o saradnji na projektu "Theory of Atomic Collisions", i utvrdili i napisali plan za sledeći trogodišnji period. Obavili smo i niz korisnih diskusija u vezi sa doktorskom disertacijom Vladeimira Kršljanina.

Za boravak u Parizu konkurisao sam kod RZN i na poslednjem sastank odbora za astro-geo nauke dobio sam jedan mesec. U toku boravka nastavljena je dugogodišnja plodna saradnja na zajedničkoj temi: "Štarkovo širenje ~~astrofizičke~~ spektralnih linija astrofizičke i laboratorijske plazme. Završeni su i poslatsi u štampu sledeći radovi

1. M.S.Dimitrijević and S.Sahal-Bréchet
STARK BROADENING OF Li(I) LINES
poslato u Journal of Quantitative spectroscopy and Radiative Transfer
2. M.S.Dimitrijević and S.Sahal;Bréchet
ASYMPTOTIC BEHAVIOUR OF THE STARK BROADENING A AND a FUNCTIONS FOR ATTRACTIVE HYPERBOLIC PATHS
poslato za SPIG-90 u Dubrovniku
3. M.S.Dimitrijević, S.Sahal-Bréchet
STARK BROADENING OF Li(I) LINES: REGULARITIES WITHIN A SPECTRAL SERIES
poslato na 22 EGAS u Upsali (Švedska).

Rezultati ovog puta od koga sam imao velike naučne koristi ulaze u okvir projekta "Fizika i dinamika nebeskih tela" (bivša RZN) i jugoslovenskog projekta "Atomska i molekularna fizika plazme" (SKNTI).

U Beogradu 5.06.1990.

Milan Dimitrijević
Milan Dimitrijević

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
ИНСТИТУТ ЗА АСТРОНОМСКО ИСТРАЖИВАЊЕ
Београд

ПРИМЛЈЕНО	1991. 05. 16.
Орг. јединица	Оп. јединица
Служба	Служба

IZVEŠTAJ O SLUŽBENOM PUTU U FRANCUSKU I ENGLESKU

Od 16 aprila do 16 maja nalazio sam se na putu u okviru koga sam posetio University College u Londonu (22.04. - 5.05.1991) i Parisku Opservatoriju u Medonu (16.04-20.04 i 5.05-15.05.1991).

U Londonu sam boravio na Odeku za fiziku i astronomiju University College-a, kod Dr Gillian Peach, u okviru zajedničke saradnje na Projekt "Teorija atomskih sudara" kod British Council-a. U toku boravka pripremili smo i poslali ~~naš rad~~ rad:

M.S.Dimitrijević, G.Peach : THE SEARCH FOR A SIMPLE FORMULA FOR NEUTRAL ATOM BROADENING

Ovaj rad biće prikazan na Konferenciji o Dinamici atoma, jona i molekula jula 1991 u Buržu i štampan u Annale de Physique. Takođe smo pripremili predlog zajedničkog projekta: "Atomski procesi za kosmička i tehnološka istraživanja", na kome bi saradjivali University College u Londonu, Astronomska opservatorija u Beogradu i Institut za fiziku u Zemunu.

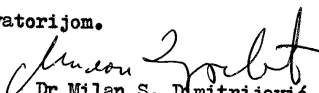
U toku boravka posetio sam laboratoriju M.Charltona, na University College-u, koji radi na pozitron-atomskim sudarima, a koristi i citira neke od naših rezultata. Takođe sam ~~me~~ razgovarao sa poznatim stručnjaka za astrofizičke spektre, M. Dworetzkom i zajedno sa njim posetio opservatoriju u Mil Hilu.

U Parizu sam zajedno sa Dr S.Sahal-Brechot sa Pariske opservatorije u Medonu nastavio saradnju na zajedničkom projektu: "Štarkovo širenje ~~astarske~~ spektralnih linija astrofizičke i kosmičke plazme. U toku boravka finalizovali smo i poslali u Astronomy and Astrophysics Supplement rad: M.S.Dimitrijević, S.Sahal-Brechot: STARK BROADENING OF SPECTRAL LINES OF MULTIPLY CHARGED IONS OF ASTROPHYSICAL INTEREST III. O VI LINES. Takođe smo pripremili i poslali Naučnom komitetu I DIAM konferencije u Buržu rad:

M.S.Dimitrijević, S.Sahal-Brechot: THE INVESTIGATION OF SYSTEMATIC TRENDS IN SPECTRAL SERIES: O VI LINES.

Ovaj boravak bio je izuzetno koristan za moj naučni rad i za saradnju sa University College-om i Pariskom opservatorijom.

U Beogradu 30.05.1991

Dr Milan S. Dimitrijević
naučni savetnik Astronomske
Opservatorije

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА

са потпуном одговорношћу:

Број 20113. 5. 2001 год.

БЕОГРАД — Волгина 7

IZVEŠTAJ SA PUTA U ARMAGH

Od 15. februara do 9. marta 2001. godine nalazio sam se na putu na Armagh Opservatoriji u Armagu u Severnoj Irskoj. U odlasku sam 16 februara boravio u Beču u Zentralbibliothek für Physik, gde sam pregledavao i kopirao najnoviju literaturu a 20. i 21. februara na University College u Londonu, gde sam razgovarao sa Gillian Peach o mogućnostima za obnavljanje naše saradnje. 22. i 23. februara bio sam na Univerzitetu St. Andrews u Škotskoj gde sam održao predavanje "Stark broadening in astrophysics".

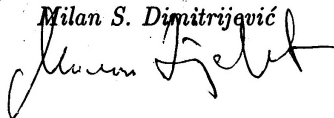
Od 24. februara do 1. marta, bio sam na Opservatoriji Armagh u Armagu u Severnoj Irskoj. Tu sam održao predavanje: "Processes in weakly ionized astrophysical plasmas" i razgovarao o saradnji sa Dr Džerijem Dojлом i Dr Sajmonom Džefrisom. Započeli smo saradnju na uključivanju procesa koji uključuju jon - atomske komplekse u modeliranje zvezdane plazme, na čemu bismo saradjivali Darko Jevremović, Džeri Dojl i ja. Osim toga, započeo sam sa Sajmonom Džefrisom istraživanje uticaja atomskih i spektroskopskih podataka za Ne I i Ne II na spektre zvezdane plazme.

Od 5. do 7. marta bio sam na Opservatoriji u Trstu gde sam održao predavanje: "Stark broadening in astrophysics" i razgovarao sa Dr Fjorelom Kasteli, Dr Faradjanom, Dr Bonifačom i Dr Persičem. Osim toga, posetio sam SISA-u (Scuola Internazionale degli Studii Avanzati) i Međunarodni centar za teorijsku fiziku "Abdus Salam" u Grinjanu kod Trsta. O mogućnostima za saradnju, kao i o mogućnostima da tu dodju naši mladi ljudi, razgovarao sam sa Prof. Luidjijem Danezeom, koji je glavna osoba za astrofiziku i sa Prof. Paolom Salučijem i Prof. Fabiom Mardirosjanom. U oblasti astronomije, u ovoj ustanovi rade na problemima vezanim za aktivna galaktička jezgra, kosmologiju, numeričku relativnost i astročestice. Ova institucija takdje treba da pruža podršku sa Zemlje, kosmičkoj misiji Plank. U ovim razgovorima ukazano je na spremnost da neki od naših mladih ljudi dodje i uključi se u rad ove institucije. Osim toga u razgovoru sa Džonom Milerom i Lućanom Rečolom, došli smo do zaključka da bismo mogli da nadjemo dodirnih tačaka za saradnju na problemu uticaja Štarkovog širenja na spektralne oblike u X domenu u atmosferskim spektrima neutronske zvezde.

Osmog marta sam bio u Beču u poseti Astronomskoj opservatoriji. Tu sam ugovorio posetu Nenada Milovanovića i moju u maju mesecu radi koor-

dinisanja radova na bazama podataka VALD i BELDATA. Cilj ove posete bio bi da Nenad Milovanović, upozna organizaciju baze VALD i zajedno sa Dr Kupkom razmotri njeno povezivanje sa BELDATA. Na opservatoriji sam razgovarao sa Dr Vajsom, Dr Kupkom, Dr Tanjom Rjabčikovom i Dr Piskunovim.

Napominjem da sam za ovaj put dobio sponzorstvo od 50 procenata cene interrejl karte od Jugoslovenske železnice, na čemu se najsrdačnije zahvaljujem.

Milan S. Dimitrijević

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА
 од потписаног астронома
 Број 830/1
 29.09.2005. год.
 БЕОГРАД – Војводе 7

IZVEŠTAJ SA SLUŽBENOG PUTA U IRSKU

Od 22. jula do 15. avgusta 2005. godine bio sam na službenom putu u Irskoj. Uzput sam posetio Budimpeštu, Beč i Pariz, radi razgovora o saradnji sa kolegama iz odgovarajućih institucija i posete Zentralbibliothek für Physik.

U Tuluzi sam učestvovao u radu 10th Scientific Assembly of the International Association of Geomagnetism and Aeronomy, Toulouse - France, July 18-29, 2005, gde sam na istorijskoj sekciji održao predavanje po pozivu:

M. S. Dimitrijević: 2005, MILUTIN MILANKOVIC AND THE ASTRONOMICAL SOLUTION OF THE ICE - AGES PROBLEM, IAGA 2005, 10th Scientific Assembly of the International Association of Geomagnetism and Aeronomy, Toulouse - France, July 18-29, 2005, Compact Disc, 1.

Takodje sam predao i rukopis predavanja za Zbornik radova istorijske sekcije, koji će biti štampan.

Posle kraćeg zadržavanja u Parizu, gde sam na Opservatoriji u Medonu pripremao svoj boravak u novembru, i Londonu gde sam razgovarao sa Gillian Peach, otišao sam u Dablin na 37 EGAS (European Group for Atomic Systems) Conference, Dublin 3-6 August 2005, gde me je organizator oslobodio kotizacije i platio mi boravak.

Na konferenciji sam prikazao tri postera:

M. S. Dimitrijević, T. Ryabchikova, L. Č. Popović, D. Shulyak, S. Khan: 2005, ON THE INFLUENCE OF COLLISIONS WITH CHARGED PARTICLES ON Cr I LINES IN STELLAR ATMOSPHERES, 37th EGAS (European Group for Atomic Systems) Conference, Dublin 3-6 August 2005, Book of Abstracts, eds. J. T. Costello, J. Dardis, P. Van Burgt, European Physical Society, Europhysics Conference 29I, 2005, 134.

M. S. Dimitrijević, V. Milosavljević: 2005, ON THE ELECTRON-IMPACT BROADENING OF THE NITROGEN (1D) $3s^2D$ - (1D) $3p^2P^o$ 7904.5 Å LINE, 37th EGAS (European Group for Atomic Systems) Conference, Dublin 3-6 August 2005, Book of Abstracts, eds. J. T. Costello, J. Dardis, P. Van Burgt, European Physical Society, Europhysics Conference 29I, 2005, 217.

A. A. Mihajlov, Lj. M. Ignjatović, M. S. Dimitrijević: 2005, THE INFLUENCE OF NON-ELASTIC PROCESSES IN $H^*(n) + H$ COLLISIONS TO THE RYDBERG STATES POPULATION OF HYDROGEN ATOM IN LABORATORY AND ASTROPHYSICAL PLASMAS, 37th EGAS (European Group for Atomic Systems) Conference, Dublin 3-6 August 2005, Book of Abstracts, eds. J. T. Costello, J. Dardis, P. Van Burgt, European Physical Society, Europhysics Conference 29I, 2005, 115.

Posle završetka konferencije boravio sam na Opservatoriji u Armagh-u u Severnoj Irskoj kao gost Dejvida Ašera. Na Opservatoriji sam 11. avgusta održao predavanje "Astronomy in Serbia".

Ovaj put je za naš naučni rad i saradnju sa Univerzitetom u Dablinu, Opservatorijom u Armagh-u, Opservatorijom u Parizu, i Institutom za fiziku čvrstog stanja u Budimpešti bio od višestruke koristi.

Želeo bih da se zahvalim Opservatoriji u Armagh-u, Univerzitetu u Dablinu i Organizatorima 37 EGASa, kao i Organizatorima Istorijske sekcije IAGA konferencije, koji su mi platili boravak i oslobodili me kotizacije, kao i Astronomskoj opservatoriji koja mi je platila put. Deo troškova (boravak u Budimpešti, brodske karte za Englesku i Irsku, usputni hotelski smeštaj) pokriveni su sa materijalnih troškova projekta 1195.

Milan S. Dimitrijević

ПРЕПИСКА

Београд 29. 10. 1984

Драга Др Пич

Петар ми је недавно рекао о Вашем писму и веома сам срећан да желите да дођете у Југославију, како смо дискутовали у Осуа и раније. АЛИС програм није између академија наука него између Бритиш кансила и одговарајуће организације у Југославији.

Од 1. септембра ја сам на Астрономској опсерваторији где радим на спектроскопији астрофизичке плазме, али ћемо Петар и ја имати такође у будућности веома тесну сарадњу и заинтересовани смо да Вас видимо у Београду и евентуално започнемо ближу сарадњу на проблемима од заједничког интереса.

Позван сам за један месец на Париску опсерваторију и боравићу у Паризу после 2. ЕСАМР-а у Амстердаму због путних трошкова. У септембру доћи ћу на две недеље у Париз у време другог колоквијума Collisions et Rayonnement у Орлеану, где мислим да учествујем. Остатак године бићу у Београду и биће ми веома драго да Вас видим на Астрономској опсерваторији.

Са најбољим жељама за Вас од Петра, Љиље и мене
Милан

3. април (1987), петак

Драги Милане,

Шаљем Вам редактирани текст нашег пројекта о сарадњи (додатна копија је за Тољу) - за Ваш предлог Британском савету. Видео сам професора Брансдена сутрадан после вашег одласка и са њим смо размотрили текст. Одобрено је све што смо предложили. Спремам се да Вам телефонирам у УЦЛ пре Вашег одласка у Париз, да размотримо текућа питања. Посебно хоћу да разговарамо о Вашим класичним прорачунима. Овде изводимо прорачуне (класичне и квантне) да би истраживали реакције са позитронима. Сећам се да сте помињали прорачуне за енергије близу прага. То ме интересује т.ј. можда ћемо моћи да изаберемо интересантан систем с тим да ујединимо снаге и дођемо до првог заједничког рада, што ће бити веома корисно за наше предлоге о сарадњи и добијање потоње подршке. Најпростије је да прва разматрања буду направљена док сте још овде у Енглеској. Како иду Ваши послови у Лондону и заједничка активност са Џилијен Пич? Сада сам сам т.ј. Неда је одлетела у Совјетски Савез прошле суботе. Остављен сам да обављам одговорни посао, да се бринем о кући и нашој црној мачци. Велики поздрав и најбоље жеље - ако има питања - напишите или телефонирајте.

Ваш Алексеј

University of Durham

Department of Physics

Dr A M Evolaev

Science Laboratories, South Road,
Durham, DH1 3LE, England
Telephone: 64971 (STD code 0385)

ext. 321

3rd April, Friday

Дорогой Милак,

Посылаю Вам отредактированный текст нашего проекта о сотрудничестве (лишняя копия для Тома) — для Вашего предложения в Британский Совет. Я видел проф. Брандена через день после Вашего отъезда и мы с ним обсудили текст. Он одобрил всё, что мы с Вами предложили. Я собираюсь звонить Вам в УСК до Вашего отъезда в Париж, чтобы обсудить рецензии для. В газетном, я хочу поговорить с Вами относительно ваших классических расчётов. Мы здесь проводим расчёты (классические и квантовые), чтобы исследовать реакцию с позитронами. Мне интересно, что Вы упомянули расчёты для пороговых энергий. Мне это интересно, т.к., если бы, мы смогли выбрать интересную систему с тем, чтобы объединить силы и провести первую совместную работу, это будет весьма полезно для наших предложений о кооперации и получения последующей поддержки. Кроме, если первые шаги будут сделаны, пока Вы ещё здесь, в Англии. Как идёт Ваша работа в Лондоне, и совместная деятельность с Джинан Питч? Я сейчас один, т.к. Нева улетела в Сов. Союз в прошлую субботу. Я пытаюсь выполнять административную работу сидя за домом и нашей горной козкой. Больше Вам привез и наилучших пожеланий — если ещё вопросы — напишите или позвоните сами.

Ваш — Алексей.

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Milica Dimitrijević
ASTRONOMSKA OPSERVATORIJA
INSTITUT ZA ASTRONOMSKA
ISTRAŽIVANJA
VOLGINA 7
11050 BEOGRAD, JUGOSLAVIJA
Tel.: 011/419-357
011/401-320

Београд 30.04.1987

Душане Алексее

Извини за долгое молчание. Когда получил отработку от Виношани
я отправил из Парижа вестник ТМД и в Париже осталась
фотокопия. Когда вернулся в Париж я убедил свой коллегу
которому были интересны котлы не вадис в целостности. Ну
в Бельгии прошло еще несколько дней пока я получил
свои отправки и сделал фотокопии. Здесь в Париже и Билбор-
графические статьи которую я передал в British Council.
Нужно приготовить также я передал отчеты мои в воскресенье
имена П. Гривка и И. Саммелонка.

Алексее большое спасибо за все в Париже. В Париже
было очень очень приятно и в Париже я устал. Работал
целый день и меня ночью засыпало ветром от зеленого
мерзкого и ветра на холме. Мы хотим сделать
по плану и вы надеюсь убедитесь что я сейчас
в Белград. Есть возможность что в мае уеду
в Белград на 10 дней и очень радуюсь что увидеть
горы в которых жила моя бабушка, Травей
Неде и Артемиско.

С любовью Душане

Милана

Београд, 30.04.1987.

Драги Алексеје

Извини за дуго ћутање. Када сам добио програм од Жоашена, послао сам оригинал Тољи а у Паризу је остала фотокопија. Када сам се вратио у Париз видео сам да се коментари који су били написани, на копији не виде у целости. У Београду је прошло још неколико дана док опет нисам добио оригинал и направио фотокопију. Овде у писму је и библиографија мојих радова коју сам предао Бриттанском Савету, само смо избацили имена П. Грујића и Н. Симоновића.

Алексеј, велико хвала за све у Дарему. У Енглеској је било веома, веома пријатно а у Паризу сам се уморио. Радио сам по цео дан и почеле су очи да ме боле од зеленог треперења светлости на конзоли. Почињемо да радимо према плану и надам се да ћу те видети јесенас у Београду. Постоји могућност да у јулу отпунујем у Вологду на 10 дана и веома се радујем што ћу видети град у коме је живела моја бака. Поздрав Неди и Артемију.

Топли поздрав,
Милан

MINISTÈRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE

OBSERVATOIRE DE PARIS-MEUDON

Département Atomes et Molécules en Astrophysique

5, place Jules Janssen, 92195 MEUDON Cedex

Tel. : (33-1) 45 07 75 30 Fax: (33-1) 45 07 74 69 Telex : 201571 LAM

N/REF : DAMAp/

Meudon, le 9.09.1991

Tel. direct : (33-1) 45 07

Dear Gillian

Thank you very much for your letter of 1st August. In August I was in Bulgaria on Black Sea with my family. And after several days in Beograd I arrived in Meudon.

I am looking forward to see you in Beograd and the week 30 sept - 6 oct or 7 oct - 13 oct or even latter, is very convenient to me. I plan only a visit to Leningrad 1-20 November. In spite of troubles in Yugoslavia, in Beograd is calm and you can arrive without hesitation. Please inform me on time on the date of your arrival since the October is very busy month in Beograd and hotel must be booked in advance. You may inform me here in Meudon up to 16 sept. or you may inform Vlada Krstjovic in Belgrade. I will be in Belgrade 23th sept. since after Paris I will go to the conference "Atmospheres of early-type stars" in Kiel.

Now I am working with Sylvie Sabal-Krechet on Ca II. Do you have maybe numerical values for Ca II 45-4p line for the shift from your paper: Barnes and Beck 1970. In this paper results are presented only graphically and you will help us considerably if we can obtain numerical

values. For the case of the widths, numerical values are given in Ref. Hildum and Cooper (1971) and we used these values for comparison with your results. (I suppose that you or Barnes provided Hildum and Cooper with numerical values of your calculations).

The "Let's go East" programme is very interesting and we may try to formulate a proposal during your visit. For the moment I am informed that because of war in Yugoslavia and because of the shortage of money due to war in Iraq it is very difficult to obtain a project but it is better that we are prepared for the better circumstances.

I am looking forward to see you in Kelowna
Milan Dimitrijević

Медон 9.09.1991.

Драга Џилијан

Велико хвала за писмо од 1. августа. У августу сам био у Бугарској на Црном мору са породицом. После неколико дана у Београду дошао сам у Медон.

Радујем се што ћу Вас видети у Београду, и недеља 30. септ. - 6. окт. или 7. окт. - 13. окт. или чак касније, веома ми одговарају. Планирам само посету Лењинграду 1 - 20. новембра. Упркос неприлика у Југославији, у Београду је мирно и можете доћи без оклевања. Молим Вас обавестите ме на време о датуму Вашег доласка, пошто је октобар веома прометан период у Београду и хотел треба резервисати унапред. Можете ме обавестити овде у Медону до 16. септембра или Владу Кршљанина у Београду. У Београду ћу бити 23. септембра пошто после Париза идем на конференцију "Атмосфере звезда раног типа" у Килу.

Сада радим са Силви Сахал-Брешо на Са II. Да ли можда имате нумеричке вредности за помак Са II 4s-4p линије из Вашег рада Barnes and Peach 1970. У томе чланку резултати су представљени само графички и

знатно ћете нам помоћи ако можемо да добијемо нумеричке вредности. У случају ширина нумеричке вредности су дате у референци Hildum and Cooper (1971) и користили смо те вредности за упоређивање са Вашим резултатима. (Претпостављам да сте Ви или Барнс снабдели Хилдума им Купера нумеричким вредностима Ваших прорачуна).

"Последње али не од најмање важности", програм је веома интересантан и можемо да покушамо да формулишемо предлог пројекта током Ваше посете. Тренутно сам обавештен да је због рата у Југославији и несташнице новца услед рата у Ираку, веома тешко добити пројекат, али је боље да будемо спремни за боље прилике.

Радујем се да Вас видим у Београду,
Милан

17. Новембар 1988

Драги Милане,

Хвала за апстракт. Била сам потпуно претоварена послом од како сам се вратила из Југославије. Прво је био Ситонов скуп а онда је практично одмах почео семестар и имам до сада 7-9 часова наставе недељно, укључујући и припрему новог курса. Заиста нисам имала много времена да на миру размислим о мојим истраживањима, али сам успела да обавим нешто рада на продукцији потенцијала алкалије - племенити гасови, и Колин Мејсн, мој студент истраживач са делимичним ангажманом ће израчунати ширине и помаке линија. Када будем имала мало више времена, пустићу мој програм за једноставни фазни помак да добијем брзу процену ширине линија користећи нове потенцијале. Када се рад на добијању потенцијала комплетира, имаћу податке за све парове начињене од Li, Na и K са He, Ne и Ar, и имаћемо више података да тестирамо једноставну формулу.

Сећам се да треба да знате до сада када ћу доћи у Београд следеће године. Мислим да је Ваша сугестија да дођем за ICPIG XIX између 10-14 јула 1989, добра. Дефинитивно сам одлучила да не идем на ICPEAS у Њујорк што је отприлике у исто време, тако да можемо да планирамо на овој основи. Још имам листу Na линија, коју ми је дао Ваш студент Владимир Кршљанин на моме столу, и то је сигурно проблем вредан труда, али мој програм још не ради за овај случај. Срећом, мислим да ће у следећем семестру оптерећење предавањима бити много мање, и надам се да ћу бити у стању да неко време посветим тим стварима. Да ли је Ваш студент размишљао о доласку на UCL?

Ускоро ћу писати Петру. Успела сам да његов програм MolFor ради на CRAY-XMP, и изгледа да му треба око 0.14 сек. по трајекторији, тако да ако му треба много рада на продукцији, могу да га пропуштам овде.

Најбоље жеље,
Џилијан

DEPARTMENT OF PHYSICS AND ASTRONOMY
UNIVERSITY COLLEGE LONDON
GOWER STREET
LONDON WC1E 6BT

Facsimile: 01-388 1450
Telex: 28722

Telephone: 01-387 7050
(Ext. 3482)

17th November 1988

Dear Milan,

Thank you for the abstract. I have been absolutely overwhelmed with work since I came back from Yugoslavia. First there was the Seaton meeting and then term started almost immediately and I have had 7-9 hours of teaching a week up to now, including the preparation of a new course. I have not really had much time to think quietly about my research, but I have managed to do some production work on the alkali-rare gas potentials, and Colin Mason, my part-time research student is going to compute line widths and shifts. When I get a little more time, I will run my simple phase shift program to get quick estimates of the line widths using the new potentials. When the production work is complete, I will have data for all the pairs made up of Li, Na and K with He, Ne and Ar, and we will have more data to test the simple formula.

I remember that you need to know about now when I will come to Belgrade next year. I think your suggestion that I come for the ICPIG XIX between 10-14 July 1989, is a good one, - I have now decided definitely not to go to ICPEAC in New York which is about the same time. So perhaps we can plan on that basis. I still have the list of Na lines on my desk that your student Krstjanin gave me, and it is certainly a worthwhile problem, but my program doesn't yet work for that case. Fortunately, I think next term my teaching load should be much lighter, and I hope to be able to spend some time on these things. Has your student thought any more about coming to UCL?

I'll be writing to Petar soon. I have managed to make his program MOLFOR work on the CRAY-XMP, and it appears to take about 0.14 secs per trajectory, so if he needs a lot of production work doing I can run it here.

Best wishes

Gillian

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Date: Tue, 2 Jun 92 10:35 PDT
From: "Milan Dimitrijevic" <EAOP021>
To: Gillian Peach <gpucl@ib.rl.ac.uk>
Subject: Independent Serbia

Dear Gillian

I just returned to Beograd from a journey of one month. I was in Meudon and in the University of Valladolid. After I visited the south of Spain, Cordoba, Granada with lovely exhibition Islamic art in Spain (for 500 years of reconquista), Malaga, Ronda (especially to see places where Carmen was filmed), Sevilla with EXPO-92 and of course Gibraltar, the lovely peace of England with English coffe, pubs, english sandwiches...

During my trip I tried to read a large number of different journals, french, english, german, spanish and italian and it is very interesting to compare the same news in different versions in order to investigate how the Gebels machinery of black and white propagand works. A typical example is a series of three photos where a policeman execute a sniperist in Bosnia. In Liberation (french), below these photos is written that a policeman execute arrested moslem sniperist who attacked a group of Serbian women and children in escape from Croatian region. In german newspaper just one photo with the title: A Serbian policeman kills a moslem.

I obtained from British Council a week in London and they told me that I am not under the UN sanctions. I propose to come in London in Monday 12 October since this feets well with my stay in Meudon which starts 19 Octobre. Please let me know if this is convenient to you. Concerning your visit I will be very pleased to see you during SPIG but I will understand also if you delay your visit until the reopening of Belgrade airport. Now you might use Budapest airport and you have several trains for Belgrade. Budapest - Belgrade by train is about 6 hours.

My best regards and I am looking forward to see you in Belgrade or London.

Sincerely Yours
Milan

P.S. If you have a difficult moment in your life just think on other difficult situations. This helps to be more optimistic (e.g. Since Belgrade Observatory is a strategical point near military targest, which is possibility of destruction of Belgrade opservatory by British and American bombs and missiles?)

Best regards
Milan

=====

2. јун 1992.

Драга Цилијан,

Управо сам се вратио у Београд са једномесечног путовања. Био сам у Медону и на Универзитету у Ваљадолиду. После тога, посетио сам југ Шпаније, Кордобу, Гранаду са красном изложбом "Исламска уметност у Шпанији" (за 500 годишњицу реконквисте), Малагу, Ронду (нарочито да видим места где је снимана "Кармен"), Севиљу са ЕХРО-92 и свакако, Гибралтар, дивно парче Енглеске са енглеском кафом, пабовима, енглеским сендвичима...

Током путовања покушао сам да читам разне новине, француске, енглеске, немачке, шпанске и италијанске и веома је занимљиво упоредити исту вест у различитим верзијама да би се истражила Гебелсова машинерија црних и белих пропагандних послова. Типичан пример је серија од три фотографије где полицајац убија снајперисту у Босни. У *Liberation* (француске), испод три фотографије је написано да полицајац убија ухапшеног муслиманског снајперисту који је напао групу српских жена и деце који су бежали из хрватске области. У немачким новинама само једна слика са насловом: Српски полицајац убија муслимана.

Добио сам од Британског савета недељу дана у Лондону и рекли су ми да нисам под УН санкцијама. Предлажем да дођем у Лондон у понедељак 12. октобра пошто се то добро уклапа са боравком у Медону који почиње 19. октобра. Молим Вас јавите ми да ли Вам то одговара. Што се тиче Ваше посете, веома би ме радовало да Вас видим на SPIG-у, али ћу такође разумети ако Вашу посету одгодите док се опет не отвори београдски аеродром. Сада можете да користите аеродром у Будимпешти и имате неколико возова за Београд. Будимпешта - Београд возом је око 6 сати.

Срдачни поздрави и радујем се да Вас видим у Београду или Лондону.

Искрено Ваш,

Милан

п.с. Ако у животу имате тежак моменат само помислите на друге тешке ситуације. То помаже да сте већи оптимиста (нпр. пошто је Београдска опсерваторија стратешка тачка близу војне мете, која је вероватноћа да Београдску опсерваторију разоре Британске и Америчке бомбе и ракете?)

Срдачни поздрави,

Милан

ASTRONOMICAL
OBSERVATORY

VOLGINA 7, 11050 BELGRADE, YUGOSLAVIA
TEL.: (0)11/419-357, 401-320 — TELEX 72810 AOB YU

Belgrade, 4.05.1993

Dr Gillian Peach
University College
Dept. Phys. Astr.
Gower Street
London WC1E 6BT
ENGLAND

Dear Gillian

I try to overcome this situation by work, work and work.
In new Yugoslav Government I accepted the post of
Federal Minister for Science, Development and Technology,
hoping that I might do something for the dignity and
universality of Science heavily insulted by the
Western Community. With this letter are the results
of my action against the attitude of Mr Varamassi.
The best result is that Pergamon Press changed his
decision and that these journals are open again
for all world scientific community without the
shameful national discriminations. Now I am
struggling against others. Against Elsevier and
against North Holland publishers.
Often, I am asking myself when I am reading
e.g. International Convention on ~~Cultural~~, Economic,
Social, and Cultural Rights, where in Art. 15 is said:
"Governments are required to recognize and respect in
all cases, without distinction of any kind such as

... national origin ... Freedom indispensable for scientific research and creative activity ... " are all these signatures and proclamation lies? "

I hope we will see each other somewhere in the world soon.

Best wishes and regards
Milan Dimitrijević

4. 05. 1993.

Драга Цилијен

Покушавам да превазиђем ову ситуацију радом, радом и радом. У новој југословенској влади прихватио сам место Савезног министра за науку, развој и технологију, у нади да ћу моћи нешто да учиним за достојанство и универзалност науке коју је западно друштво тешко увредило. Са овим писмом су резултати моје акције протви става г. Варанасија. Најбољи резултат је да је Пергамон прес променио своју одлуку и да су ови часописи опет отворени за целу светску научну заједницу без срамне дискриминације по националности. Сада се борим против других. Против Елзевира и Notrth Holland Publishers.

Често се питам када читам нпр. International Convenant on Economic, Social and Cultural Rights, где је у чл. 15 речено: "Од влада се тражи да признају и поштују у свим случајевима, без разлика било какве врсте као што су ... национално порекло ... слободу неопходну за научна истраживања и креативну активност...", да ли су сви ови потписи и прокламације лажи?

Надам се да ћемо се ускоро видети негде у свету.

Најбоље жеље и поздрави,

Милан Димитријевић

M. C. ДИМИТРИЈЕВИЋ

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

DEPARTMENT OF PHYSICS AND ASTRONOMY

incorporating
UNIVERSITY OF LONDON OBSERVATORY
and
MULLARD SPACE SCIENCE LABORATORY

Telephone: 071-387 7050
Extension:
Telex: 28722 UCPHYS G
Facsimile: 071-380 7145

Department of Physics
and Astronomy
University College London
Gower Street
London WC1E 6BT

11th July 1993

Dear Milan,

Thank you for your letters. I am sorry that I have been so long in replying, but please do not think that I have forgotten you. I had heard that you had become Minister of Science, because Hannelore and I spent a week in Paris at Meudon at the beginning of April and Sylvie told us. It seems that in times of chaos many many innocent people suffer in a myriad different ways, and the internationalism of science is one casualty. I can understand how deeply depressing it must be for scientists who are cut off from their usual contacts that are so important for any scientist. One thing that makes me very sad is that it is obvious to me that Petar and yourself have different ways of approaching the present dilemma that you all have, and that this must mean that a friendship and collaboration of many years standing has been deeply harmed. I believe that you are both acting honourably according to what you judge to be best, and I am sure of only one thing: there are no certainties in such a situation. It seems to me that it must be a situation that has repeated itself many thousands and thousands of times throughout your country, and it makes me feel very miserable for you all. I wish with all my heart that this could be over and that we could get our collaboration going again, because when we had the e-mail contact we were really making the collaboration work very well. Currently, I have another long-distance collaboration with Ian Whittingham in Queensland, and e-mail makes the distance unimportant, we send messages back and forth very frequently.

I am about to go travelling for the next three weeks until the end of July. Next week I am going to Belfast for three days where we are having the latest Japan-UK seminar on theoretical atomic physics. I am not giving a talk this time as I gave one in Japan three years ago at the previous meeting, but I am chairing a session. I must say the talks in my session look extremely boring and I think I can take a safe bet that they are not going to set the world alight! I then set out on the 20th July again to go to ICPEAC in Aarhus and then on to ISIIAC (Ion-Atom Seminar) in Stockholm. If there any papers at the meetings that I think would be of interest to you I will try sending you copies. In between, on the 17th July, I have been invited to speak at a memorial meeting for Coulter McDowell as I was his first research student. He died recently after being in a permanent vegetative state for seven years, the aftermath of contracting Legionnaire's disease. It has been a long sad time for his wife Brenda, and one has to feel that it is for the best for him and for the family.

Hannelore and her mother are coping alright at the moment, and

Hannelore has gone on a short trip to Munich for a meeting. She feels uneasy about leaving her mother, but Mrs Schulze copes and indeed is very anxious to show that she can cope on her own, if only for a short period.

I personally have some good news and some bad news. The good news is that I have recently heard unofficially that at last, after four years of trying, SERC are to fund my research proposal for work on alkaline earth-rare gas collisions. As everything in our Department seems to be judged now on whether or not it brings in the money, this directly puts up my rating from zero to some positive number in proportion to £93,000! This is going to be even more true in the future, as we have just been told that we are to have an 'accountant' Brian Martin as our next Head of Department. How are the mighty fallen! When you think that we used to have Sir Harrie Massey and Sir Robert Wilson who is just retiring. Also earlier in the year, Mullard Space Science Laboratory decided to leave the Union and become a separate Department. This was mainly at the behest of two people at Mullard and was done for purely financial reasons. As seems usual the rest of us had no influence on the situation, and I am sure that in the long term, if not in the short term, this is a very bad move. It is definitely a case of the whole being much more than the sum of the parts.

Please give my very best wishes to Vladimir,

With best regards,

Gillian

11. јули 1993.
Драги Милане,

Хвала за писма. Извињавам се што је требало тако дуго да одговорим, али не мисли да сам те заборавила. Чула сам да си постао министар за науку, пошто смо Ханелоре и ја провели недељу дана у Паризу и Медону почетком априла и Силви нам је рекла. Изгледа да у временима хаоса веома много људи пати на хиљаде различитих начина, и интернационализам науке је једна од жртава. Разумем како дубоко депресивно мора да буде за научнике који су одсечени од уобичајених контаката који су тако важни за сваког научника. Оно што ме чини веома тужном свакако је да ти и Петар имате различите погледе о садашњим дилемама које сви имате, и да то треба да значи да су дугогодишње пријатељство и сарадња дубоко нарушени. Верујем да обојица радите часно сходно ономе што просуђујете да је најбоље, и сигурна сам само у једну ствар: нема извесности у таквој ситуацији. Чини ми се да то мора бити ситуација која се понављала хиљадама и хиљадама пута широм ваше земље, и то чини да се осећам веома несрећно због свих вас. Од свег срца желим да се то заврши и да опет можемо да наставимо нашу срадњу, пошто када смо имали е-мејл контакт заиста смо учинили да се сарадња одвија веома добро. Тренутно, имам другу сарадњу на даљину са Јаном Витингамом (Ian Whittingham) у Квинсленду, и е-мејл чини удаљеност неважном; размењујемо поруке веома често.

Следеће три недеље, до краја јула, путоваћу. Следеће недеље идем три дана у Белфаст, где имамо последњи Јапан-УК семинар о теоријској атомској

физици. Овај пут немам предавање пошто сам га држала у Јапану, пре три године, на прошлом састанку, али председавам седницом. Морам да кажем да ми се излагања на мојој седници чине изузетно досадна и мислим да се могу сигурно кладити да неће просветлити свет. Затим се опет спремам да 20. јула идем на ICPEAC у Архус а потом на ISIAС (Јон - атом семинар) у Штокхолм. Ако тамо буду неки чланци за које будем сматрала да су ти интересантни, пробаћу да ти пошаљем копије. У међувремену сам позвана да говорим на комеморацији за Култера Мек Дауела (Coulter McDowell) пошто сам била његов први студент истраживач. Недавно је умро после седам година у непрекидном вегетативном стању, последица легионарске болести. То је било дуго тужно време за његову супругу Брендју и чини се да је ово било најбоље за њега и његову породицу.

Ханелоре и њена мајка се тренутно добро сналазе и Ханелоре је отишла на кратко путовање у Минхен, на један скуп. Осећа се нелагодно што напушта мајку, али се госпођа Шулце сналази и заиста је веома узбуђена да покаже како се сналази сама, макар за кратак период.

Лично имам добре и лоше вести. Добра вест је да сам недавно незванично чула, да ће коначно, после четири године покушавања, SERC финансирати мој истраживачки пројекат о сударима земноалкалних метала и племенитих гасова. Пошто се све у нашем Департману изгледа цени по томе да ли доноси или не новац, то директно подиже мој рејтинг са нуле пропорционално за 93000 фунти! То ће бити још тачније у будућности, пошто нам је управо речено да ћемо као следећег шефа Департмана имати "рачуновођу" Брајана Мартина. Како су моћници пали! Када помислиш да смо имали Харија Месија (Harrie Massey) и сер Роберта Вилсона (Robert Wilson) који се управо пензионише. Такође, раније ове године, Mullard Space Science Laboratory је одлучила да напусти Унију и постане одвојени департман. То је углавном по налогу двоје људи из Маларда и учињено је због чисто финансијских разлога. Као што обично изгледа, ми остали немамо утицај на ситуацију, и сигурна сам да је дугорочно, ако не и краткорочно, то веома лош потез. Дефинитивно је целокупан организам много више него сума делова.

Молим те пренеси моје најбоље жеље Владимиру,

Са најбољим жељама,
Џилијан

1994

Драга Цилијан,

Велико хвала за поруку. Одушевљен сам да опет можемо да комуницирамо. Ипак, нисам оптимиста у погледу бољих могућности за сарадњу. Пре свега санкције су укинуте само за културу и спорт а не за науку. Када сам, као Министар, скренуо пажњу отправнику послова Европске уније у Београду да чланови 15 и 19 УН Конвенција, које су део Конвенције о људским правима, гарантују заштиту научне активности и комуникације између научника и да су Конвенција о људским правима и бројни други УН и УНЕСКО споразуми и конвенције прекршени УН сакцијама против науке, једноставно ми је одговорио: "Када наши циљеви буду испуњени све незаконито ће бити заборављено." Такође ми је рекао: "Наука је прогрес а ми желимо да зауставимо ваш прогрес".

Друга неповољност се односи на Британски савет. Сада је његов директор у Београду г. Мек Грат (McGratt), који ми је рекао да се политика Британског савета променила, тако да убудуће нису заинтересовани за фундаменталне науке, па не можемо очекивати помоћ са те стране. Био би срећан ако видите неку другу могућност за помоћ нашој сарадњи.

Да ли мислите да ће бити могуће да следеће године разменимо посете? Ако је то тако почећу да покушавам да добијем овде новац за кратку посету. Пробао сам да пошаљем поруку Сајмону Џефрију (Simon Jeffrey) али изгледа да је његова стара адреса CCP7@UK.ST-And.AC.STAR промењена. Да ли имате његов нови е мејл?

Моје најбоље жеље,
Милан

М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

From: "Milan Dimitrijevic" <EAOPO21>
To: Gillian Peach <gpuc1@ib.rl.ac.uk>
Subject: Milan

Dear Gillian,

Thank You very much for your message. I am delighted that we may communicate again. I am not however too optimistic concerning better possibilities for collaboration. First of all sanctions have been lifted only for culture and sport and not for the science. When as the Minister I draw attention to the charge d'affaires of European Union in Belgrade that articles 15 and 19 of the U.N. Conventions which are a part of Human Rights Convention guarantee the protection of the scientific activity and communication among scientists and that Human Rights Convention and a number of other U.N. and UNESCO agreements and conventions have been violated with U.N. Sanctions against science he simply answered me "When our objectives will be satisfied all illegal will be forgotten". He told me as well "The science is progress and we want to stop your progress".

The other inconvenience is concerning the British Council. Now its Director in Belgrade is Mr McGratt and he told me that the policy of British Council is changed so that in future they are not interested for fundamental sciences so that we can not expect the corresponding support from that side. I will be delighted if you see some other possibility for the support of our collaboration.

Do you think that next year will be possible to exchange visits? If so, I will start to try to obtain here money for a short visit. I have tried to send a message to Simon Jeffry but it seems that his old address CCP7@UK.ST-AND.AC.STAR has been changed. Do you have his new e-mail address?

My best wishes

Milan

=====

24. 05. 2005, мејл Дејвиду Ашеру (David Asher)

Драги Дејвиде,

Хвала много за е-мејл и радујем се што ћу те видети у Армау (Armagh).

Што се тиче туристичких планова, они су амбициозни и ако желиш да се у неким њиховим деловима придружиш бићу срећан. Такође могу да их модификујем сходно твојим жељама. Почетни план, који може бити модификован и побољшан је: Дошао бих у Даблин 2. августа возом и бродом. Полазак из Лондона у 9:00 и долазак у Дун Лаогер (Dun Laoghair) у 16:00. Између 3. и 6. августа планирам да направим две екскурзије. Једну у град и лепо замак Килкени (Kilkeny) а другу до чувене стене Кашел (Cashel) са ирском рано средовековном престоницом и светилиштем. Ујутро 7. августа поћи ћу за Глендалу (Glendalough) познате рано средњовековне манастирске рушевине, сличне и истог значаја као и Клонмекнојс (Clonmacnoise). После тога планирам да одем у Корк и тамо проведем ноћ. Намеравам да 8.

разгледам Корк, пођем и видим Лимерик и увече дођем у Галвеј (Galway). Ујутру 9. поћи ћу на Аранска острва да видим највећу неолитску тврђаву у Европи Дун Енгус (Dun Aengus), и вратим се у Даблин одакле планирам да возом дођем близу Армаа.

Ако те нека од ових места интересују могу раније да дођем у Арма или ти можеш доћи у Даблин. Постоји такође могућност за занимљиву екскурзију из Армаа у Слиго.

Шта мислиш?

Најлепши поздрави

Милан

Овај план је остварен с тим што сам посетио и Килкени. Дејвид Ашер и Мируна Попеску су ми се придружили у Галвеју, одакле смо направили излет на Аранско острво Инишмор са неолитском тврђавом Дун Енгус а на путу за Арма смо посетили и Слиго.

Dear David,

Many thanks for your e-mail and I am looking forward to seeing you in Armagh. Concerning my touristic plans they are ambitious and if you wish to join to some part of them I will be delighted. Also, I could modify them according to your desires. The initial plan which could be modified and ameliorated is: I will come in Dublin on 2 August by the train and boat. Departure from London is 9:00 and arrival in Dun Laoghair at 16:00. Between 3 and 6 August I plan to make two excursions. One for town and beautiful castle Kilkenny and the other for the famous rock of Cashel with the Irish early medieval capital and sanctuary. On 7 August in the morning I will part for Glendalough famous early medieval monastic ruins and similar and of the same importance like Clonmacnoise. After that I plan to go to Cork and pass the night there. On the 8, I plan to see Cork to go and see Limerick and in the evening to go to Galway. In the morning on 9 I will go to Aran islands to see the largest neolithic fortress in the Europe, Dun Aengus, go back to Dublin and plan to come by train near to Armagh in the evening.

If some of these places attract you I can come in Armagh earlier or, you can come in Dublin. There is also possibility for an interesting excursion from Armagh in Sligo.

What you think?

Best regards.

Milan

**ПУТОВАЊА М. С. ДИМИТРИЈЕВИЋА У ЕНГЛЕСКУ У ОКВИРУ
САРАДЊЕ СА УНИВЕРЗИТЕТИМА У ЛОНДОНУ И ДАРЕМУ**

- 1) 1976. Лондон, Свонси, Мамблс, Бишопстон, Оксвич, Ејнон септембар (Еупон), Росили, Ланридиа (Llanrhidia), Говертон, Порт Талбот.
- 2) 1987. Штутгарт, Тибинген, Манхајм, Вормс, Мајнц, Лијеж, Лувен, 13.03-19.04. Брисел, Турне, Париз, Арас, Лил, Кале, Довер, Лондон, Јорк, Дарем, Њукасл, Тинмаут, Берик, Единбург, Стирлинг, Тросак, Лох Ломонд, Абердин, Инвернес, Глазгов, Лондон, Виндзор, Итон, Довер, Париз.
- 3) 1988. Гармиш-Партенкирхен, Цугшпиц, Минхен, Париз, Булоњ, 20.03-28.04. Фолкстон, Дун Лаогер, Даблин, Белфаст, Даблин, Честер, Ливерпул, Бирмингем, Лондон, Оксфорд, Хартфилд, Хам, Кју, Чизик, Виндзор, Хемптон Корт, Хендон, Довер, Париз.
- 4) 1989. Рим, Ливорно, Пиза, Лука, Париз, Довер, Бат, Бристол, 9.01-19.02. Солзбери, Амерзбери, Стонхенц, Олд Сарум, Солзбери, Лондон, Кембриџ, Довер, Париз, Сен Манде, Рамбује, Шалон на Марни, Бар ле Дик (Bar le Duc), Мец, Сарбрикен, Кобленц, Бон, Дуизбург, Бохум, Диселдорф, Намир, Шарлероа, Монс, Париз, Клиши, Сен Уен.
- 5) 1989. Фиренца, Кјоменте, тунел Фрежис, Екс ле Бен (Aix le Vains), 25.04-21.05. Париз, Кентербери, Лондон, Хајгејт, Хампстед, Гилдфорд, Винчестер, Блекхет (Blackheath), Брајтон, Хов (Hove), Ст. Албанс, Брентфорд, Портсмаут, Саутси, Хавр, Париз, Линц, Постингберг, Селцтал (Selzhtal), Брук на Мури.
- 6) 1989. Десенцано, Сирмионе, Сало, Гардоне, Милано, Стреза, Изола 31.08-30.09. Бела, Изола Мадре, Изола деи Пескатори, Валорб, Париз, Орлеан, Сен Мало, Ст. Петер Порт – Гернси (St. Peter Port - Guernsey), Ст. Хелиер – Џерси (St. Helier-Jersey), Ст. Обен (St. Aubins), Гореј (Gorey), Париз, Биариџ, Сан Себастиан, Ваљадолид, Авила, Ранедо, Саламанка, Симанка, Бургос, Андај (Henday), По, Лурд, Венеција, Бурано.
- 7) 1990. Дол, Безансон, Париз, Довер, Лондон, Колчестерр, Ипсвич, 12.04-24.05. Норич (Norwich), Ели (Ely), Беконсфилд (Beaconsfield), Париз.

- 8) 1991. Монфалконе, Удине, Тренто, Париз, Лондон, Манчестер, Лидз, 15.04-16.05. Ливерпул, Даглас, Баласала, Порт Ерин, Кастлтаун (Castletown), Ончан (Onchan), Лекси (Laxey), Ремзи (Ramsey), Ланкастер, Престон, Лондон, Арундел, Рочестер, Хастингс, Тун бриџ Велс, Париз, Дурдан.
- 9) 2000. Беч, Линц, Кобленц, Брисел, Еуро Сити Стар, Лондон, 31.07-15.08. Виндермер (Windermere), Боунес он Виндермер (Bowness on Windermere), Стејвли (Stavelly), Барнсајд (Burneside), Кендал, Оксенхолм, Локерби, Глазгов, Странер, Белфаст, Арма (Armagh), Монахан (Monaghan), Килили (Killylea), Каледон, Огнаклеј (Aughnacloy), Балигејвли (Ballygawley), Ома (Omagh), Њутонстјуарт, Даглас Бриџ, Сион Милс, Страбан (Strabane), Балимогори (Ballymoghory), Магерамасон (Magheramasson), Њу Билдингс, Лондондери, Баликели, Лимавади (Limavady), Ејганлу (Aghanloo), Мегилиган (Magilligan), Даунхил, Кастелрок, Артиклејв, Колерејн (Coleraine), Портраш (Portrush), Данлас (Dunluce), Портбалинтре (Portballintrae), Бушмилс, Козвеј Хед, Џајантс Козвеј, Балинтри, Карик-а-Ред Роупбриџ (Carrick-a-rede Ropebridge), Карндуф (Carnduff), Баликастл (Ballycastle), Баливој (Ballyvoey), Мурлог Беј (Murlough bay), Кашенданм (Cushendunm), Нокнакари (Knocknacarry), Кашендал (Cushendall), Глендариф, Портадаун, Арма, Белфаст, Њутонаби (Newtonabbey), Грин Ајленд, Карик Фергус, Арма, Белфаст, Странер, Аир (Ayr), Глазгов, Кингстон апон Хул, Брасдфорд, Манчестер, Шефилд, Честерфилд, Нотингем, Линколн, Брисел, Остенде, Бриж, Хејст (Heist), Дуиненберг (Duinenberg), Алберт – Страбд (Albert – Strabd), Кноке (Knokke), Брисел, Бинш (Binche), Лиер (Lier), Мешелн (Mechelen), Беч.
- 10) 2001. Беч, Атнан Пухајм (Attnang Puchheim), Гминден, Алтминстер 15.02-9.03. ам Траунзе, Траункирхен, Траункирхен орт Ебензе, Бад Ишл, Бад Гоизерн, Штиг ам Халштетер Зе, Халштат, Обертраун, Бад Аузе, Митендорф, Штајнах-Ирднинг, Минхен, Париз, Ламбал, Брест, Ле Фау, Кимперх (Quimperc'h), Пон де Буи (Pont de Vuis), Пор Лоне, Шаголен, Кимпер, Ван, Париз, Кале, Довер, Лондон, Абердур, Киркалди, Леучар (Leuchars), Ст. Ендрјус, Глазгов, Трун, Белфаст, Арма, Њури (Newry), Мајорбриџ, Хилтаун, Маларгаун (Mullartown), Њукасл, Дандрам, Клог (Clough), Даунпатрик, Саул, Вардкасл, Стренгфорд, Поргафери, Абердин, Киркубин, Грејеби, Маунт Стјуарт, Њутонард, Дандоналд, Белфаст, Арма, Огер (Augher), Нокмани

(Кноксману), Клогер, Фајфмајлтаун, Брукборо, Лизбело (Lisbelaw), Енискилен, Каствл Кул, Драмкард, Флоренц Корт, Малан (Mullan), Дерилин, Тули, Лиснаски (Lisnaskea), Магирес Бриц, Арма, Белфаст, Трун, Глазгов, Престон, Манчестер, Лондон, Довер, Кале, Париз, Минхен, Верона, Трст, Удине, Беч.

11) 2003.
3.02-28.02. Беч, Париз, Кале, Лондон, Пул, Борнмаут, Саутемптон, Лондон, Дерби, Лестер, Лондон, Карлајл, Странрер, Кеирнрајан (Cairnryan), Ларне, Белфаст, Дундлак, Каслбелингам, Монастербоис, Њугрејнци, Килсара, Дрогхеда, Џулиенстаун, Свордс, Малахид, Туламор, Скреган, Блубел, Килкормак, Бир, Клоган, Клокмакноис, Балиновен, Атлона, Гласан, Танг, Карикбој, Ецвортстаун, Гранард, Балинаг, Каван, Батлерсбриц, Ваглбриц, Клон, Смитборо, Монахан, Арма, Белфаст, Странрер, Карлајл, Престон, Блекпул, Лондон, Кардиф, Каерфили, Глостер, Лондон, Довер, Кале, Париз, Беч.

12) 2005.
10.03-27.03. Беч, Минхен, Париз, Мо (Meaux), Кале, Довер, Лондон, Ворик, Плимут Ексетер, Бристол, Велс, Бангор, Порт Диновиц (Port Dinowic), Кернарфон (Caernarfon), Конви (Conwy), Честер, Лондон, Нортхемптон, Холихед, Дун Лаогер, Даблин, Лондон, Кале, Париз, Беч.

13) 2005.
22.07-15.08. Будимпешта, Геделе, Рацкеве, Беч, Минхен, Обершлајсхајм, Париз, Ангулем, Тулуза, Бордо, Сарла, Сујак, Брив ла Гајард, Рокамадур, Париз, Кале, Довер, Лондон, Холихед, Дун Лаогер, Даблин, Пауерс Корт, Глендалу, Даблин, Килкени, Ати (Athy), Килкален (Killculen), Нас (Naas), Даблин, Корк, Фермој (Fermoу), Мичелстаун, Кахер, Кашел, Корк, Малоу, Шарлевил, Бунрати, Енис, Лимерик, Галвеј, Огнанур (Aughnanure), Оугтерард (Oughterard), Лоуг Кориб (Lough Corrib), Росавел, Аранска острва, Инишмор, Килронан, Килмарџи (Kilmurgy), Росавел, Галвеј, Балинроб, Балинтобер Еби, Вестпорт, Каствелбар, Понтун, Фоксфорд, Свинфорд, Чарлстаун, Тобекари, Балисадар (Balysadare), Нокнареа (Knocknarea), Кароумор, Слиго, Паркс Каствл, Манорхамилтон, Блеклајон, Белу, Летербрин, Арма, Монахан, Каствл Бларни, Карик Макрос, Арди, Колон, Слејн, Ашборн, Дун Лаогер, Холихед, Лондон, Довер, Кале, Париз, Беч.

14) 2009.
1.04-22.04. Будимпешта, Беч, Минхен, Штутгарт, Париз, Лил, Кале, Довер, Лондон, Хатфилд, Довер, Кале, Париз, Франкфурт, Беч, Будимпешта.

15) 2011. Лондон, Кембриџ.
27.03-03.04.

16) 2018. Лондон, Ливерпул, Лондон, Тесера, Кампалто, Местре,
1.04-15.04. Падова.

17) 2018. Париз, Лондон, Даблин
22.05-23.06.

COLLABORATION OF THE GROUP OF ASTROPHYSICAL SPECTROSCOPY WITH UNITED KINGDOM

A history of collaboration of M. S. Dimitrijević and his coworkers, first of all Anatolij A. Mihajlov, Petar Grujić and Vladimir Kršljanin with Gillian Peach from University College and Aleksei Ermolaev from University of Durham is presented.

Key words: Cooperation with United Kingdom, Astronomy in Serbia, Belgrade Astronomical observatory, History of Astronomy, Atomic collision processes, Line shapes